

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

חגיגה - ט"ז

1. ר' עקיבא, בקשו המלאכים לדחפו. אמר הקב"ה הניחו לזקן זה שראוי להשתמש בכבודי. מה דרש כדי להבין מקום השכינה, להזהר שלא להציץ? רבב"ח בשם רבי יוחנן; 'ואתה מרבבות קדש' אות 'סימן ניכר ברבבה שלו. רבי אבהו: 'דגול מרבבה' דוגמא הוא ברבבה שלו. ריש לקיש: 'ה' צבאות שמו' בלשון אדנות, מקומו ניכר למעלה מצבאו. ורבי חייא בר אבא בשם ר' יוחנן - 'לא ברוח ה' וכו' והנה ה' עובר' הרי שמקומו מובדל.

2. אלו ששה דברים נאמרו בשדים?

שלשה כמלאכי השרת: יש להם כנפים, טסין מסוף העולם ועד סופו, ושומעין מאחורי הפרגוד מה שעתיד להיות. שלשה כבני אדם: אוכלין ושותין, פרין ורבין, ומתים כבני אדם.

3. אלו ששה דברים נאמרו בבני אדם?

שלשה כמלאכי השרת: יש להם דעת, מהלכין בקומה זקופה, ומספרים בלשון הקדש. שלשה כבהמה: אוכלין ושותין, פרין ורבין, ומוציאין רעי.

4. 'כל המסתכל בד' דברים ראוי לו שלא בא לעולם' בשלמא, למעלה, למטה, לאחור, מובן שאסור, אלא 'לפנים' מה הטעם שאסור לחקור בעברי? משל למלך שאמר לעבדיו בנו לי פלטירין גדולין על אשפה, הלכו ובנו, מובן שאין רצונו שיזכירו שם האשפה, כך אין מזכירים מה קודם הבריאה.

5. כל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם. מי הוא?

ר' אבא - זה המסתכל בקשת - כיון שהיא מזכירה את דמות ה'. רב יוסף - זה העובר עבירה בסתר שנחשב דוחק רגלי שכינה - 'והארץ הדום רגלי'. אמנם אם אינו יכול לכופ את יצרו עדיף שיעבור בסתר - ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש שחורין ויעשה מה שחפץ ואל יחלל ש"ש בפרהסיא.

6. אלו דרשות למדנו שדרש ר' יהודה ברבי נחמני מתורגמנו של ריש לקיש?

- א. כל המסתכל בג' דברים ראיתו נחלשת: בקשת [כדלעיל] ובנשיא [ונתת מהודך עליו] ובכהנים בזמן בהמ"ק, שהיו מברכין בשם המפורש.
- ב. 'אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף' אם יאמר לך יצר הרע [רע] חטוא והקב"ה [אלוף] מוחל, אל תאמן. מי יעיד על חטאיו בסתר - אבני ביתו, "אבן מקיר תזעק". לחכמים: נשמתו של אדם "משכבת חיקך שמור פתחי פיך". לר' זריקא: שני מלאכי השרת המלוין אותו "כי מלאכיו יצוה לך". ויש אומרים: אבריו של אדם, שנאמר "ואתם עדי נאם ה'".

7. המחלוקת הראשונה שהיתה בחכמי ישראל - האם לסמוך ביום טוב משום שכשנשען משתמש בבהמה ביו"ט. מי הזוגות החולקים, דור אחר דור? יוסף בן יועזר - יוסף בן יוחנן. יהושע בן פרחיה - ניתאי הארכלי. יהודה בן טבאי - שמעון בן שטח. שמעיה - אבטליון. הלל ומנחם לא נחלקו. כשיצא מנחם מן הסנהדרין נכנס שמאי ונחלק עם הלל. הראשונים שבכל זוג היו נשיאי הסנהדרין והשניים אב"ד. [אמנם בברייתא חלקו ע"ז] לאביי: מנחם יצא לתרבות רעה. לרבא: יצא לעבודת המלך ויצאו עמו 80 זוגות תלמידים.

8. ר' יהודה בן טבאי, הרג עד שהחום לפני שנהרג הנידון, להוציא מצדוקין שאמרו: עד זומם נהרג רק אם נהרג הנידון. מה אמר על כך שמעון בן שטח? שפכת דם נקי שהרי אין עדים זוממין נהרגין עד שיוזמו שניהם [וכן במלקות ובממון]. מיד קבל עליו יהודה בן טבאי שאינו מורה הלכה אלא בפני שמעון בן שטח. כל ימיו היה משתטח על קבר ההרוג והיה קולו נשמע, סברו שקולו של הרוג הוא, אמר להם קולי הוא, תדעו, שכשאמות, הקול יפסק. אמנם אפשר לדחות ולומר שקול הרוג הוא, ונשתתק כיוון שר' יהודה פייסו או שנתבע מולו בדיון. להו"א: לברייתא זו ר' יהודה בן טבאי היה נשיא ולכן עד המקרה, הורה הלכה בפני שמעון בן שטח. ונדחה: אפשר שלא הורה בפניו, ומה שקיבל על עצמו, לא להצטרף לב"ד אחר כשמעון בן שטח אינו שם.